M E M E N T O

A tudás és szakmai kompetencia

A romániai magyar közgazdász társadalom szervezésének tízéves múltja van, ha eltekintünk a nyolcvan év elõtti idõtõl, amikor erdélyi közgazdászok a Magyar Közgazdasági Társulat keretében folytattak kutatói-tudományos tevékenységet, eredményeiket pedig közölték az akkori társulat folyóiratában, a *Közgazdasági Szemlében.* Napjaink közgazdászai a Romániai Magyar Közgazdász Társaság (RMKT) keretében juthatnak leginkább a szakma legfrissebb ismereteihez, s különösen olyanokhoz, amelyekkel az egyetemi oktatás nem szolgált. Feltesszük a kérdést: Amit tettünk, elégséges? Egyáltalán tudjuk, hogy mi és mennyi kell a tudásból?

Mindenekelõtt a reális ismeret megkívánja, hogy adjunk számot azzal a tudásszakadékkal, amelybe került a hazai gazdaságtudomány és gyakorlata. Chikán Attila, a BKKT rektora Kolozsváron nemrég az oktatást és a tudást elemezve kijelentette, hogy Magyarország 16 évvel van elmaradva a tengerentúliaktól. Nem ismerjük a módszert, ahogyan erre a következtetésre jutott, éppen ezért nem tudjuk a mi lemaradásunkat számszerûen kifejezni, de empirikus rálátással és megközelítõ számítás szerint legkevesebb mégegyszer akkora a távolság, ami minket elválaszt a tengerentúliaktól. Ez a lemaradás egyelõre nõ, s így csak további eltávolodásról beszélhetünk. Rálátásunk a romániai, s különösen az erdélyi gazdaságra alig van. A hazai magyar gazdasági kutatás, modern oktatási módszerek, szakmai anyanyelvû elitképzés, korszerû tananyag, publikációs lehetõségek nem jelentõsek. Ez a válasz a kérdésre, hogy miért nincs gazdasági stratégiája a romániai magyar közgazdászoknak.

Céljait tekintve „az RMKT a romániai magyar közgazdászokat tömörítõ szakmai szervezet, amely tagjai továbbképzését, vállalkozni szándékozóknak szakmai segítségnyújtást, gazdasági pénzügyi szakemberek számára szükséges gazdasági ismeretek terjesztését, a gazdaságtudomány és a szakmai anyanyelv kialakítását és ápolását vállalja fel". Mindezt röviden mondva: a társaság feladata a gazdasági kultúrára való nevelés. 1990-ben ez a célkitûzés jól hangzott, de ma már idillikussá, naivvá, retorikussá vált. A társaság mai célját és cselekvési programját leginkább a felgyorsult világ, a felgyorsult információcsere befolyásolja. A tudásszerzés területén tehát újra kell gondolni magát a célt is.

A közgazdász, sok más szakterülettõl eltérõen,

A székelyudvarhelyi gazdasági szakképzés történetébõl

Székelyudvarhelyen középfokú gazdasági szakképzés 1943–44-ben, a római katolikus egyház által mûködtetett kétéves nõi kereskedelmi szaktanfolyammal vette kezdetét. Frölich Ottó, székelyudvarhelyi tanár, a r. kat. gimnázium igazgatója kezdeményezésére, Orbán Magda és Bodrogi Ibolya, férjezett Györffi Áronné, házról házra járva, szervezték be az elsõ évfolyam hallgatóit. A szaktanfolyam igazgatója Zakariás Hadnagy Margit volt, aki a könyvvitelt és gépírást tanította. A tanári kar többi tagja között a következõ nevek szerepeltek: Busány László (kereskedelmi ismeretek), Karsai F. Domokos (kereskedelmi levelezés), Sigmond József (gazdasági földrajz és áruismeret), Téli Lajos (kereskedelmi számtan), Tompa László (magyar nyelv), dr. Váróné Szabó Klára (román nyelv és szépírás), Szakáts Antal r.kat. plébános és Markó József, ref. lelkipásztor (hit és erkölcstan), Tompa Margit (gyorsírás, testnevelés).

1946-ban megalakult a r.kat. kereskedelmi leánylíceum. Igazgatója Jakab Margit volt. Tanárok: Biró Lajos, Frölich Otto, Incze Margit, Jancsó Béla, dr. Jobszt Gizella, Raffain Dezsõ, Sass Antal, Sipos Géza, Szabó Piroska, Szakáts Antal, Tittel Andor. Az elsõ érettségi vizsgára Brassóban került sor, a brassói ref. Kereskedemi fiúlíceumban.

Az 1948-as évben, a tanügyi reform következtében megszûnik a líceum, helyébe állami pénzügyi líceum indul be, magyar és román tagozattal. Az 1950–51-es iskolai évben 36 magyar és 12 román tanuló érettségizett. A pénzügyi líceum elsõ igazgatója Venczel László, matematika tanár volt, osztályfõnök pedig a Bolyai Tudományegyetem jog- és közgazdaságtudományi karán végzett Bara Pál okl. közgazdász.

Az idõközben felszámolt pénzügyi líceum helyébe 1966-ban közgazdasági szaklíceum létesült, egy könyvelési osztállyal. Az általános mûveltségû tárgyakat a tanítóképzõ tanárai tanították, a szaktantárgyakat a közgazdasági és jogi végzettségû szakemberek.

1968-tól a szaklíceum könyvelési és állami adminisztráció szakokkal, párhuzamos osztályokban, 1973-ig mûködött. A tanulók felvételi vizsgával jutottak be. A jó képességû, szakmai érdeklõdést mutató fiatalok Hargita megyébõl, valamint a szomszédos megyékbõl származtak. Minden végzõs hallgató kihelyezést nyert a megyei munkaerõ - elosztó segítségével.